

دانشکده علوم انسانی و اجتماعی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد در رشته علوم تربیتی (برنامه ریزی آموزشی)

موضوع:

امکان سنجی اجرای طرح مجتمع‌های آموزشی و پرورشی از دیدگاه مدیران و معلمان استان
گلستان

استاد راهنما:

دکتر صمد ایزدی

استاد مشاور: دکتر ابراهیم صالحی عمران

نام دانشجو:

مهدی مسعودی جوزچال

دی ماه 90

به نام خداوند بخشنده و مهربان

تا رسیدن به سرا پرده علم

رودها در پیش است، موجها در راه است

باید از پهنه این رود گذشت

اینک از حال به آینده پلی باید زد

زلف فردای شکوفنده ما

همچنان منتظر دست نوازشگر ماست

نبض تاریخ و زمان خفته در پنجه دست من و توست

به سر و سینه تاریخ گلی باید زد بهر تجدید حیات

سوی آینده پر بار پلی باید زد

تقدیم به:

مهربانترین مهربانها

پر مهر **مادری** که وجودش مظهر ،
پاکی و بخشندگی است.

پدرم، آنکه امروزم را مدیون
بخشندگی و بزرگواری دیروز
اویم .

و

نغمه شیرین زندگیم ، **همسرم** .

تقدیر و تشکر:

نخستین سپاس به پیشگاه حضرت دوست که هر چه هست از اوست.

سپاس فراوان از اساتید گرانقدرم جناب آقای دکتر صمد ایزدی و جناب آقای دکتر ابراهیم صالحی عمران، که با لطف بی دریغشان، شوق خواستن را در من به وجود آوردند.

همچنین از سایر اساتید محترم گروه علوم تربیتی دانشگاه مازندران که افتخار شاگردی آنها را دارم تشکر می نمایم.

در خاتمه از تمامی دوستان به ویژه همکار عزیزم آقای علیمردانی به خاطر کمک های فراوانشان تشکر می نمایم.

چکیده:

تغییر و نوآوری در فعالیتهای سازمانی آموزش و پرورش در کشور ما بخصوص تغییر و نوآوری در سازمان، تشکیلات و مدیریت آموزشی در ده سال گذشته یکی از اولویت های کلان پژوهشی بوده است. تلاش برای توانا سازی مدارس و تامین تعامل پویای میان آنها با محیط پیرامون، با رویکردهای متعددی مورد توجه قرار می گیرد. تازه ترین حرکت در جهت افزایش توانایی و اختیارات مدارس، طرح تشکیل مجتمع های آموزشی و پرورشی است. مدیران و معلمان بعنوان گروههای ذینفع این رویکرد نو، نقشی بی بدیل و تعیین کننده در اجرا و پیاده سازی این نوآوری ایفا می کنند. لذا نوع نگرش و واکنش این دو گروه و همچنین نقشهای جدیدی که در پی این رویکرد نوپدید در عرصه مدیریت آموزش و پرورش برای عوامل ذینفع همراه دارد موضوع مهمی است که باید توجه لازم به آن مبذول شود. هدف پژوهش حاضر امکان سنجی اجرای طرح تاسیس مجتمع های آموزشی و پرورشی از دیدگاه مدیران و معلمان بعنوان دو گروه اصلی مرتبط در فرایند اجرای این طرح می باشد. روش تحقیق مورد استفاده در این مطالعه، «روش تحقیق ترکیبی» است. برای جمع آوری داده ها از طریق پرسشنامه، از نمونه گیری خوشه ای و از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای استفاده گردید. نمونه شامل 85 نفر مدیر و 354 نفر از معلمان بوده است، که به روش نمونه گیری چند مرحله ای از بین جامعه مورد نظر انتخاب شدند. در پژوهش حاضر جهت حصول به هدف به ترتیب در بخش کمی از پرسشنامه و چک لیست مشاهده و در بخش کیفی از مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده شده است. برای سنجش مولفه های مورد نظر از پرسشنامه ای محقق ساخته استفاده شد.

برای تجزیه و تحلیل داده ها از روشهای آماری تی تک نمونه ای برای پاسخ به سوالهای اول تا چهارم و تی مستقل برای پاسخ به سوالهای پنجم تا هشتم استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که، بیشتر افراد نمونه آماری، اهداف و چهارچوب نظری طرح تاسیس مجتمع های آموزشی و پرورشی را مناسب ارزیابی کرده اند ولی تاسیس مجتمع های آموزشی و پرورشی را مستلزم تامین شرایط ویژه ای دانسته اند که از این شرایط غفلت شده است. علی رغم اینکه میانگین نمرات مدیران و معلمان در خصوص برخورداری از امکانات لازم در جهت اجرای طرح به طور معناداری بیشتر از سطح از متوسط می باشد اما بسیاری از مصاحبه شونده ها در باره تعاملات بین مدارس در خصوص امکانات

موجود تردید های اساسی دارند. در خصوص فرهنگ سازمانی موجود در مدارس در خصوص اجرای طرح میانگین به دست آمده از مدیران و معلمان نیز به طور معناداری بیشتر از سطح متوسط را نشان می دهد. همچنین تجزیه تحلیل داده های حاصل از پرسشنامه نشان می دهد که میانگین نمرات به دست آمده از دانش مدیران و معلمان برای اجرای طرح مجتمع های آموزشی و پرورشی به طور معناداری بیشتر از سطح متوسط می باشد. نتایج حاصل از داده های جمع آوری شده در بخش کمی پژوهش در زمینه دانش ، امکانات ، فرهنگ سازمانی و نیازسنجی مدیران و معلمان نشان داد که مدیران از دانش لازم و مطلوبتری نسبت به معلمان در این زمینه برخوردار بودند که با داده های جمع آوری شده از مصاحبه نیز همخوانی داشت. مجموعه شواهد فراهم شده نشان می دهد هیچ منابع معتبری در زمینه طرح مجتمع ها در مدارس مورد مشاهده یافت نشد و اینکه هیچگونه تمهیداتی از قبل در جهت سهولت دسترسی به مدارس تحت پوشش در نظر گرفته نشده بود و از همه مهمتر کمبود نیروی انسانی توانمند در سطح مجتمع ها ، و کمبود فضای آموزشی بود که نتایج حاصل از مصاحبه ها نیز گواهی بر این ادعاست.

کلید واژه ها: امکانسنجی ، مجتمع آموزشی ، مدارس خوشه ای ، مدیران و معلمان.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
آ.....	عنوان.....
ب.....	به نام خدا.....
ت.....	تقدیم به.....
ج.....	تقدیر و تشکر.....
ح.....	چکیده.....
د.....	فهرست مطالب.....
2.....	فهرست جداول.....
9.....	1-1- بیان مساله.....
9.....	2-1- سوالات تحقیق.....
10.....	3-1- تعریف مفاهیم.....
	4-1- فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق
16.....	مقدمه.....
17.....	1-2- امکان سنجی چیست؟.....
18.....	1-1-2- تعاریف امکان سنجی.....
18.....	2-1-2- دلایل انجام امکان سنجی و کاربرد آن.....
19.....	3-1-2- زمینه های مختلف امکان سنجی.....

- 2-2-2- مجتمع آموزشی.....21
- 2-3-2- آموزش و پرورش روستایی و عشایری.....22
- 2-3-2-1- سابقه تشکیل مدارس روستایی.....23
- 2-3-2-2- نقاط اشتراک و افتراق آموزش و پرورش روستایی و عشایری.....25
- 4-2- نحوه تشکیل مجتمع.....26
- 5-2- ساختار سازمانی مجتمع ها.....27
- 6-2- ارکان مجتمع.....28
- 6-2-1- مدیر مجتمع.....28
- 6-2-2- شورای مجتمع.....28
- 6-2-2-1- ترکیب اعضا.....28
- 6-2-3- واحد های آموزشی و پرورشی مجتمع.....28
- 7-2- آمار مجتمع های آموزشی در اولین سال اجرا.....33
- 8-2- الگوهای مختلف برای تشکیل مجتمع.....44
- 8-2-1- الگوی اول :مجتمع با مدارس یک دوره تحصیلی و یک جنسیت.....44
- 8-2-2- الگوی دوم:مجتمع با مدارس یک دوره تحصیلی و هر دو جنسیت.....45
- 8-2-3- الگوی سوم:مجتمع با مدارس سه دوره تحصیلی با یک جنسیت.....46
- 8-2-4- الگوی چهارم:مجتمع با مدارس دو یا سه دوره تحصیلی با هر دو جنسیت.....47
- 8-2- جایگاه مدرسه و مجتمع ها در سند تحول راهبردی.....48
- 3-2- مبانی نظری و پیشینه تشکیل مجتمع ها.....48
- 3-2-1- برخی دید گاههای نظری در باره ویژگیهای مجتمع های آموزشی.....51
- 3-2-2- ایجاد مجتمع های آموزشی و پرورشی زمینه ای برای تمرکز زدایی و اعطای اختیارات
به مدارس.....52

- 53..... 1-2-3-2- مدل مدیریت مدرسه محور.....
- 57..... 2-2-3-2- دلایل میل به رویکرد تمرکز زدایی یا تفویض اختیارات به مدیران مدارس.....
- 61..... 3-3-2- مدارس خوشه ای یا مجتمع های آموزشی در سایر کشورها.....
- 62..... 4-3-2- اهداف و انگیزه های تاسیس مجتمع های آموزشی در جهان.....
- 65..... 4-2- پیشینه تحقیق.....
- 65..... 1-4-2- تحقیقات داخلی.....
- 68..... 2-4-2- تحقیقات خارجی.....
- 70..... 5-2- نتیجه گیری.....

فصل سوم: روش شناسی

- 72..... مقدمه.....
- 73..... 1-3- روش پژوهش.....
- 73..... 1-1-3- روش تحقیق ترکیبی به عنوان روش مطالعه.....
- 74..... 2-1-3- هدف طرح های تحقیق آمیخته و نیاز به انجام آنها.....
- 76..... 2-3- جامعه آماری.....
- 76..... 1-2-3- حجم نمونه مدیران مجتمع.....
- 77..... 2-2-3- حجم نمونه معلمان.....
- 77..... 3-3- نمونه آماری و روش نمونه گیری.....
- 77..... 1-3-3- نمونه گیری در بخش کمی.....
- 79..... 2-3-3- نمونه گیری در بخش کیفی.....
- 80..... 4-3- ابزار گرد آوری داده ها.....
- 81..... 5-3- تدوین پرسشنامه و متن مصاحبه.....
- 83..... 6-3- روایی و پایایی ابزار گرد آوری داده ها.....

- 83.....1-6-3-1 روایی و پایایی پرسشنامه
- 84.....2-6-3-2 روایی و پایایی مصاحبه
- 84.....7-3-7 شیوه گرد آوری داده ها
- 85.....8-3-8 شیوه تجزیه تحلیل داده ها
- 85.....1-8-3-1 توصیف و تجزیه تحلیل داده های پرسشنامه
- 86.....2-8-3-2 تجزیه و تحلیل مصاحبه
- فصل چهارم: توصیف و تجزیه تحلیل داده ها**
- 89.....مقدمه
- 90.....1-4-1-1 بخش اول: تحلیل بخش کمی
- 90.....1-1-4-1 تحلیل داده های حاصل از پرسشنامه
- 97.....2-4-2-1 توصیف و تجزیه تحلیل سوالات پژوهش
- 97.....1-2-4-1 توصیف و تجزیه تحلیل سؤال اول پژوهش
- 98.....2-2-4-2 توصیف و تجزیه تحلیل سؤال دوم پژوهش
- 99.....3-2-4-3 توصیف و تجزیه تحلیل سؤال سوم پژوهش
- 100.....4-2-4-4 توصیف و تجزیه تحلیل سؤال چهارم پژوهش
- 101.....5-2-4-5 توصیف و تجزیه تحلیل سؤال پنجم پژوهش
- 102.....6-2-4-6 توصیف و تجزیه تحلیل سؤال ششم پژوهش
- 103.....7-2-4-7 توصیف و تجزیه تحلیل سؤال هفتم پژوهش
- 104.....8-2-4-8 توصیف و تجزیه تحلیل سؤال هشتم پژوهش
- 105.....3-4-3 چک لیست مشاهده
- 107.....4-4-4-4 تحلیل داده های حاصل از مصاحبه

110.....	4-5-کدگذاری
110.....	4-5-1-کدگذاری آزاد و شناخت مفاهیم
110.....	4-5-2-کدگذاری محوری و مقوله بندی
110.....	4-6- یافته های تحقیق
127.....	4-7- بحث و نتیجه گیری

فصل پنجم: جمع بندی و نتیجه گیری

130.....	مقدمه
131.....	5-1- بحث و نتیجه گیری
132.....	5-1-1- بحث و نتیجه گیری در بخش کمی
136.....	5-1-2- بحث و نتیجه گیری در بخش کیفی
138.....	5-1-3- جمع بندی نهایی
141.....	5-2- محدودیت های تحقیق
141.....	5-3- پیشنهادات
141.....	5-3-1- پیشنهادات اجرایی
142.....	5-3-2- پیشنهادات پژوهشی

فهرست منابع و مآخذ:

144.....	الف: منابع فارسی
149.....	ب: منابع لاتین
151.....	ضمایم:

فهرست جداول:

صفحه

- جدول شماره (1-2) پست های مورد تصدی در مجتمع..... 29
- جدول شماره (2-2) درجه بندی پست های سازمانی واحد های آموزشی و پرورشی دوره ابتدایی..... 30
- جدول شماره (3-2) درجه بندی پست های سازمانی واحد های آموزشی و پرورشی دوره راهنمایی..... 31
- جدول شماره (4-2) درجه بندی پست های سازمانی واحد های آموزشی و پرورشی دوره متوسطه..... 32
- جدول شماره (5-2) سازماندهی مجتمع های آموزشی و پرورشی استان گلستان..... 38
- جدول شماره (6-2) تعداد مجتمع های استان گلستان بر اساس واحد محل استقرار..... 39
- جدول شماره (7-2) تعداد کادر آموزشی تحت پوشش مجتمع های آموزشی و پرورشی استان گلستان..... 40
- جدول شماره (8-2) آمار مجتمع های آموزشی و مدارس تحت پوشش در اولین سال اجرا دراستانهای
مختلف کشور..... 41
- جدول شماره (9-2) آمار مجتمع های آموزشی و مدارس تحت پوشش در اولین سال اجرا دراستانهای
مختلف کشور..... 42
- جدول شماره (10-2) آمار دانش آموزان تحت پوشش مجتمع های آموزشی و پرورشی استان گلستان
در سال تحصیلی 89-90..... 43
- جدول شماره (1-3) حجم نمونه مدیران و معلمان برای توزیع پرسشنامه..... 73
- جدول شماره (2-3) مؤلفه های پرسشنامه برنامه درسی معنوی و تعداد و شماره گویه های آن..... 77
- جدول شماره (3-3) برآورد پایایی پرسشنامه طرح مجتمع های آموزشی و پرورشی..... 78
- جدول شماره (1-1-1-4): توزیع فراوانی و درصد پاسخ گویان برحسب وضعیت تاهل..... 90
- جدول شماره (2-1-1-4): توزیع فراوانی و درصدی پاسخ گویان برحسب سن..... 91
- جدول شماره (3-1-1-4): توزیع فراوانی و درصدی پاسخ گویان برحسب مدرک تحصیلی..... 92
- جدول شماره (4-1-1-4): توزیع فراوانی و درصدی پاسخ گویان برحسب پست سازمانی..... 94

- جدول شماره (4-1-1-5): توزیع فراوانی و درصدی پاسخ گویان برحسب سابقه خدمت.....95
- جدول شماره (4-1-1-6): توزیع فراوانی و درصدی پاسخ گویان برحسب نوع استخدامی.....96
- جدول شماره (4-1-2-1): آزمون نرمال کلموگوروف – اسمیرنوف تک نمونه‌ای.....97
- جدول شماره (4-2-1-2): آزمون تی تک نمونه ای برای بررسی مؤلفه‌ی " امکانات مدرسه برای اجرای طرح مجتمع‌های آموزشی و پرورشی " 98
- جدول شماره (4-2-2-1): آزمون تی تک نمونه ای برای بررسی مؤلفه‌ی " فرهنگ سازمانی مناسب برای اجرای طرح مجتمع‌های آموزشی و پرورشی " 99
- جدول شماره (4-3-2-1): آزمون تی تک نمونه ای برای بررسی مؤلفه‌ی " دانش مدیران و معلمان برای اجرای طرح مجتمع‌های آموزشی و پرورشی " 100
- جدول شماره (4-4-2-1): آزمون تی تک نمونه ای برای بررسی مؤلفه‌ی " میزان نیازسنجی علمی انجام شده برای اجرای طرح مجتمع‌های آموزشی و پرورشی " 101
- جدول شماره (4-5-2-1): آزمون تی مستقل برای بررسی مؤلفه‌ی " امکانات مدرسه برای اجرای طرح مجتمع‌های آموزشی و پرورشی " از دیدگاه مدیران و معلمان.....102
- جدول شماره (4-6-2-1): آزمون تی مستقل برای بررسی مؤلفه‌ی " فرهنگ سازمانی مناسب برای اجرای طرح مجتمع‌های آموزشی و پرورشی " از دیدگاه مدیران و معلمان.....103
- جدول شماره (4-7-2-1): آزمون تی مستقل برای بررسی مؤلفه‌ی " دانش مدیران و معلمان برای اجرای طرح مجتمع‌های آموزشی و پرورشی " 104
- جدول شماره (4-8-2-1): آزمون تی مستقل برای بررسی مؤلفه‌ی " میزان نیازسنجی علمی انجام شده

- 105.....برای اجرای طرح مجتمع‌های آموزشی و پرورشی " از دیدگاه مدیران و معلمان.....
- 106.....جدول شماره (1-3-4): چک لیست مشاهده.....
- 108.....جدول شماره (1-4-4) مشخصات مصاحبه شوندگان در پژوهش (مدیران).....
- 108.....جدول شماره (2-4-4) مشخصات مصاحبه شوندگان در پژوهش (معلمان).....
- 112.....جدول شماره (3-4-4) مفاهیم (زیر مقوله ها) و مقوله های مستخرج از داده ها.....
- 114.....جدول شماره (4-4-4) مفاهیم (زیر مقوله ها) و مقوله های مستخرج از داده ها.....
- 115.....جدول شماره (4-5-4) مفاهیم (زیر مقوله ها) و مقوله های مستخرج از داده ها.....
- 116.....جدول شماره (4-6-4) مفاهیم (زیر مقوله ها) و مقوله های مستخرج از داده ها.....
- 118.....جدول شماره (4-7-4) مفاهیم (زیر مقوله ها) و مقوله های مستخرج از داده ها.....
- 119.....جدول شماره (4-8-4) مفاهیم (زیر مقوله ها) و مقوله های مستخرج از داده ها.....
- 122.....جدول شماره (4-9-4) مفاهیم (زیر مقوله ها) و مقوله های مستخرج از داده ها.....
- 124.....جدول شماره (4-10-4) مفاهیم (زیر مقوله ها) و مقوله های مستخرج از داده ها.....
- 126.....جدول شماره (4-11-4) مفاهیم (زیر مقوله ها) و مقوله های مستخرج از داده ها.....

مقدمه

امروزه سازمانهای آموزشی در جهت نیل به کارآمدی با چالش های بسیار مهمی روبرو هستند، که کمتر کسی ممکن است از آن ها بی اطلاع باشد. در حال حاضر ایجاد مدارس اثر بخش و کارآمد آرزویی فراگیر برای نظام آموزشی بوده است و معمولاً نیز دور از دسترس به شمار می آیند.

مدارس از پیچیده ترین سازمانهای موجود در جوامع هستند، آن ها مأموریت های حساس و با اهمیتی را بر عهده گرفته اند که برای اجرای آنها باید از توانایی های ویژه ای برخوردار باشند ادراک این واحدهای سازمانی علاوه بر نیاز به فهم دنیای گسترده ی سازمانها، مستلزم شناخت مناسب از دنیای تعلیم و تربیت نیز می باشد. لذا آن ها را باید با در نظر گرفتن این دو بستر دانشی مورد مطالعه و بررسی قرار داد.

در حال حاضر رویکرد های متعددی برای اصلاح و کارآمد سازی مدارس مورد استفاده قرار می گیرد. بویژه ساختار و تشکیلات مدارس طی دهه های اخیر بیش از پیش در معرض تغییر و دگرگونی قرار داشته است. محور این تغییرات نیز عمدتاً در توانا سازی مدارس و تامین تعامل پویای میان آنها با محیط پیرامون بوده است. واگذاری اختیارات لازم به مدارس برای انجام صحیح آنچه که مسولیتش را بر عهده گرفته اند، محور تغییر و تحولات در طی سالهای اخیر بوده است. امروزه موضوعاتی نظیر مدرسه محوری، مدرسه خود گردان، مدرسه آزاد، مدرسه مستقل و مدیریت مبتنی بر مدرسه از مجموعه مفاهیمی هستند که با این رویکرد، بیش از پیش در ادبیات نظام های آموزشی مورد استفاده قرار می گیرند. تلاش برای توانا سازی مدارس با رویکرد های متعددی مورد توجه قرار می گیرد. مجتمع های آموزشی یا مدارس خوشه ای که با ترکیب امکانات مجموعه ای از مدارس شکل می گیرد، نیز شیوه ای دیگر برای توانا سازی مدارس است که در قالب یک مجموعه دنبال می گردد. این اندیشه مبتنی بر این فرض است که امکانات مدارس در پیوند با یکدیگر توانایی بیشتری را برای رفع نیاز های اساسی مدارس فراهم می سازد.

در آموزش و پرورش ایران نیز میل به انجام اصلاحات آموزشی به ویژه در ابعاد ساختاری در طی سالهای اخیر شدت گرفته است. پی گیری شعار مدرسه محوری به عنوان یک سیاست اصولی در کاهش مسایل آموزشی و

تقویت واحد مدرسه با اصلاح آیین نامه اجرایی مرتبط با آن و تصویب طرح تاسیس مجتمع های آموزشی - تربیتی در سال 1380 و اجرای آزمایشی آن در طی سال تحصیلی 81-82 و اخیرا تصویب طرح طرح ایجاد مجتمع های آموزشی و پرورشی روستایی و عشایری (1389) در شورای عالی آموزش و پرورش در راستای بهبود مدیریت واحد های آموزشی و هم افزایی امکانات و نیروی انسانی برای ارائه خدمات بهتر آموزشی و پرورشی به دانش آموزان از جمله اقدامات مشخص نظام آموزشی ایران برای تحقق این سیاست به شمار می آید.

طرح ایجاد مجتمع های آموزشی و پرورشی روستایی و عشایری مبتنی بر تجمیع واحد های آموزشی دوره های مختلف تحصیلی ذیل مدیریت واحد، در واقع تجربه نسبتا جدیدی است که بنا به دستور وزیر آموزش و پرورش وقت، در اواخر سال 1388 در راستای اهداف و ضرورتهایی شکل می گیرد، که به زعم مسولان و کارشناسان آموزش و پرورش می تواند بخشی از محدودیت های نظام آموزشی را در توسعه و گسترش محیط های آموزشی بویژه در مناطق محروم و روستایی جبران نماید. همچنین این طرح به این نکته بنیادی تاکید دارد که با تمرکز امکانات و تجهیزات و مدیریت واحد و با افزایش اختیارات و مسولیت های آن ها می توان دسترسی به اهداف مورد نظر را تسهیل نمود.

1-1 بیان مساله

زمانی که سازمانها گسترش پیدا می کنند ، اعمال سیاستهای متمرکز، کارایی خود را در برآورده کردن نیازهای جدید از دست می دهند و سیاستهای متمرکز ،توان اداره انبوه واحد های زیر مجموعه خود را ندارند .در چنین شرایطی اعمال سیاست تمرکز زدایی امری اجتناب ناپذیر است و این همان چیزی است که در آموزش و پرورش از آن بعنوان سیاست تمرکز زدایی یاد می کنند.اصلاح وضعیت مدیریت ،ساختار و تشکیلات در حوزه مدیریت آموزش و پرورش دارای سابقه ای نسبتا طولانی است.با توجه به تجارب ملی و جهانی بر حسب نیاز های نظام آموزشی ،کوشش های متعددی در جهت بهسازی این بخش از فعالیتهای آموزشی بعمل آمده است.

مدرسه به عنوان یکی از ارکان اصلی نظام تعلیم و تربیت از جایگاه ویژه ای برخوردار است و بی توجهی به این بخش مهم، کلیه امور تعلیم و تربیت آینده سازان جامعه را تحت تاثیر خود قرار داده و دچار نقصان می نماید که اثرات آن می تواند به نسلهای آینده نیز انتقال یابد.

با آن که تعلیم و تربیت از بدو پیدایش بشر توجه شده،اهمیت آن در قرن اخیر به طور فزاینده افزایش یافته است.زیرا آموزش و پرورش تاثیرات عمیق و پایداری را بر ارکان جامعه از خود بر جای می گذارد ،به نحوی که از آن به عنوان نقطه تلاقی بیم ها و امیدها یاد میکنند،جای امیدهاست هرگاه با نیازهای جامعه منطبق باشد و جای بیم هاست اگر چنین نباشد(علاقه بند،1364). بهسازی نظامهای آموزشی از دیر باز موضوعی چالش برانگیز برای صاحب نظران مدیریت آموزشی و مدیران اجرایی در حوزه آموزش و پرورش به شمار آمده است.به ویژه در دهه های اخیر با گسترش فزاینده سازمانهای آموزشی در همه جوامع ،به موضوع کارآمد سازی آن ها بیش از پیش توجه شده و توسعه و اصلاح نظام های آموزشی با استفاده از شیوه های مختلف در شمار اولویت های اغلب جوامع قرار گرفته است. بازنگری و بهبود برنامه های آموزشی و درسی ،توسعه دانش و مهارت نیروی انسانی و اصلاح ساختار،تشکیلات و مدیریت آموزشی از جمله تدابیر و رویکردهای رایج اصلاح و کارآمد سازی سازمانهای آموزشی است.(ساکي،1382)

نوسازی و نوآوری در آموزش و پرورش، دستاورد نظری فعالیت‌های پژوهشی است. تغییر و نوآوری رمز ادامه حیات هر موجود زنده از جمله سازمانها و نظامهاست. بدین ترتیب از یکسو سازمان های اجرایی و پشتیبانی در اجرای رهنمود های پژوهشی تاکید می کنند و از سوی دیگر به همخوانی نیازهای پژوهشی و ارائه راههای برآوردن آن نیازها در سطوح مختلف (کشور، استان، منطقه آموزشی، کلاس درس) توجه دارد. (شرفی، 1381) همچنین لازم است هرگونه نوآوری و نوسازی ای بر اطلاعات و یافته های علمی استوار باشد تا به سهولت تصمیم گیری اصولی و بهینه اتخاذ گردد. زیرا طراحی و اجرای موفقیت آمیز تغییر و نوآوری تامین منابع و برخورداری از دانش و مهارت لازم را ایجاب می نماید.

تغییر و نوآوری در فعالیت‌های سازمانی آموزش و پرورش در کشور ما بخصوص تغییر و نوآوری در سازمان، تشکیلات و مدیریت آموزشی در ده سال گذشته یکی از اولویت های کلان پژوهشی بوده است. مدیران سازمانها بعنوان عوامل تغییر و نوآوری تحولات زیادی را در سازمانها پی ریزی می کنند و مجریان امکان تغییر را فراهم می آورند و هر روز اهداف سازمان متعالی تر می شود، قوانین و مقررات مورد تجدید نظر قرار می گیرند، ساختارهای سازمانی دچار دگرگونی می شوند. همانطور که شرایط داخلی و خارجی تغییر می کند سازمان نیز به ناچار باید خود را با تغییرات تطبیق دهند. در طی ده سال گذشته ما شاهد نوآوری‌هایی در مسائل آموزش و پرورش مثل بهتر شدن وضعیت پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در دروسهای علوم و ریاضی در طرح تیمز 2003 نسبت به گذشته بر اساس اندیشه ورزی در باره یافته های آن و همچنین تهیه برنامه درسی فرایندی در این خصوص (تغییر برنامه ها و بکار گیری تجربه های بین المللی) و کم حجم کردن ساختار و تشکیلات به عنوان تقویت وحدت میان بخشهای مختلف آموزش و پرورش (تغییر ساختارهای سازمانی) و اخیرا هم تجربه تاسیس مجتمع های آموزشی و پرورشی (اصلاح روش عملیات) بوده ایم. (سانیال، بیکارس، سی (1379).

در این زمینه (ساکي، 1382) معتقد است، گرچه هدف تغییرات کلان نیز بطور عمده با هدف بهبود برنامه های آموزشی و پرورشی در سطح مدارس همراه بوده اما به دلیل وجود نظام متمرکز اداری و سلسله مراتب ساختاری، این سطح کمتر شاهد تحولات مستقل و مستقیم مرتبط با خود بوده است. در واقع اصلی ترین